فەزڵ و گەورەیی پاداشتی
بە خێوكردنی كچان و خوشكان لە ئیسلامدا

? م: **محمد عبد الرحمن**
وتارخوێن لە مزگەوتی حاجی لەر لە كەلار

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

چەندین فەرموودەی زۆر ڕوون و ئاشكرا هاتووە لە پێغەمبەری خواوە ¢ كە باس لە گەورەیی و فەزڵ و چاكەی بەخێوكردنی كچان و خوشكان دەكات و هەموویان پاڵنەر و هاندەرن بۆ گرنگی دان بە (كچان و خوشكان) لە ڕووی بە خێوكردن و سەرپەرشتی كردن و سۆز و بەزەیی دەربڕین و خۆپاریزی كردن و لە خوا ترسان و چاكە كردن لە ئاستیاندا:

زانای بەناوبانگ و شێخی ئیسلام و پێشەوای ئەهلی سوننە لەم سەردەمدا (ئیمامی ئەلبانی) لە كتێبی: (سلسلة الأحاديث الصحيحة زنجیرەی فەرموودە صەحیحەكان)دا فەرموویەتی:

(باب فضلُ تربية البنات)

(بابەتی گەورەیی و فەزڵی بەخێوكردنی كچان)

پاشان (ئیمامی ئەلبانی) لە كتێبی ناوبراودا و هەروەها لە چەندین كتێبی تردا ئەم فەرموودانەی خوارەوەی باس كردووە لەم بابەتەدا:

عن عقبة بن عامر ¡ قال: سمعتُ رسول الله ¢ يقول:

من كان له ثلاث بنات ، فصبر عليهنَّ وأطعمهُنَّ وسقاهُنَّ وكساهُنَّ من جدته كُنَّ له حجاباً من النار يوم القيامة)[١].

واته : هەر كەسێك سێ كچی هەبێت، وە ئارامیان لە سەر بگرێت و خواردن و خواردنەوە و جل و بەرگیان بۆ دابین بكات بە هەوڵ و توانای خۆی: ئەوا ئەو سێ كچە دەبنە بەربەستێك بۆی و دەیپارێزن لە ئاگری دۆزەخ لە ڕۆژی قیامەتدا .

وقال الإمام الألباني عقب هذا الحديث: (ولفظ أحمد:

لا يكون لأحد ثلاث بنات أو ثلاث أخوات أو بنتان أو أختان فيتقي الله فيهنَّ ويُحسن إليهنَّ إلاَّ دخل الجنة)[٢].

واتە : هیچ كەسێك نی‌یە سێ كچی هەبێت یان سێ خوشكی هەبێت یان دوو كچی هەبێت یان دوو خوشكی هەبێت و لە ئاستیاندا لە خوا بترسێت و چاكەیان لە گەڵدا بكات ئیللا دەچێتە بەهەشتەوە .

وعن جابر بن عبد الله ¡ قال: قال رسول الله ¢ :

(من عال ثلاثاً من بناتٍ يَكفيهِنَّ ويَرحَمْهُنَّ ويَرْفِقُ بِهنَّ فهو في الجنة)[٣].

واتە: هەر كەسێك سێ كچ بەخێو بكات و ئەوەندە پێداویستی‌یەكانیان بۆ دابین بكات كەوا بەسیان بێت و بە بەزیی بێت بەرامبەریان و نەرم و نیان بێت لە گەڵیاندا ئەوا دەچێتە بەهەشتەوە .

وعن عائشة (رضي اللهُ عنها) قالت: قال رسول الله ¢ :

(ليس أحد من أمتي يعول ثلاث بنات أو ثلاث أخوات فيُحسن إليهنَّ إلاَّ كُنَّ له سِتراً من النار)[٤].

واتە: هیچ كەسێك نی‌یە لە ئوممەتەكەم سێ كچ یان سێ خوشك بەخێو بكات و

(١)صحيح الجامع الصغير رقم : (٦٤٨٨) وصحيح سنن ابن ماجه رقم : (٣٦٦٩) وصحيح الأدب المفرد رقم: (٧٦) وسلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (٢٩٤) .

(٢)سلسلة الأحاديث الصحيحة : (١/٥٩٠ ــ ٥٩١) وصحيح الأدب المفرد رقم: (٧٩).

(٣) سلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (٢٤٩٢) .

*قال ابن الأثير : (يُقال: عالَ الرجل عياله يعولهم إذا قام بما يحتاجون إليه من قُوت وكسوة وغيرهما...) النهاية في غريب الحديث : ((٣ / ٣٢١) .

(٤) صحيح الجامع الصغير رقم: (٥٣٧٢) .

چاكەكاریيان لە گەڵدا بكات ئیللا دەبنـە بەربەسێتك بـۆی و دەیپـارێزن لـە ئـاگری دۆزەخ .

وعن أبـــي سعيد الـــخدري j قال: أنَّ رسول الله ¢ قال:

(لا يكون لأحدٍ ثلاثُ بَناتٍ أو ثلاثُ أخـــواتٍ فيُحـــسن إلـــيهنَّ إلاَّ دخـــل الـــجنة)[٥].

واتـه : هـیچ كەسـێك نـیـیە سـێ كـچی هـــەبێت یـان سـێ خوشـكی هـــەبێت و چاكەكاریان لە گەڵدا بكات ئیللا دەچـێتە بەهشتەوە .

وعن جابر j قال: قال رســـول الله ¢ :

(من كان له ثـــلاث بنـــات يـــؤويهنَّ ويرحمهنَّ ويكفلهُنَّ [ويُزَوِجهُنَّ][٦] فقـــد **وجبت له الـــجنة ألبتة**، قيل: يا رسول الله فإنْ كانتا اثنتين؟ قال: **وإنْ كانتا اثنـــتين**، قال: فرأى بعضُ الـقوم أنْ لو قال واحـــدة لقال واحدة)[٧].

واتە: هەر كەسێك سـێ كـچی هـەبێت و بیانگرێتە خـۆی و بـەخێویان بكـات و بـە بەزیی بێت بەرامبەریان و كەفالەتی دابین كردنـی پێداویـستییـەكانیان بـۆ بكـات و سەرپەرشتیان بكـات و بیانـدات بـە شـوو ئـــەوا بەهەشــتی مــسۆگەر كــردووە بـــە هاتاهەتایی، ووترا: ئەی پێغەمبـەری خـوا ¢ ئەگەر دوو كـچیش بێـت؟ فـەرمووی: ئەگەر دوو كچیش بێت، ووتی: هەندێك لە خەڵكەكـــە گومانیـــان وابـــوو ئەگـــەر بیانگووتایە یەك كچیش ئەوا دەیفـەرموو: یەكێكیش .

وعن أبـــي سعيد الـــخدري j قال: قال رسول الله ¢ :

(من كان له ثلاث بنـــات أو ثـــلاث أخـــوات أو بنتـــان أو أختـــان فأحـــسن

---

(٥) صحيح الأدب الـــمفرد رقم: (٧٩) .

(٦) قال الإمامُ الـمنذري فـــي تَخريج هذا الــــحديث : رواه أحمد بإسناد جيد والبزار والطبرانِـــي في "الأوســـط" وزاد: "ويزوجهن")، قلت: أقر الـــشيخ الألبـــانِي قـــول الـــمنذري هذا ونقلهُ في " الصحيحة"مُقراً لهُ أيضاً فقال : (والحديث أوردهُ الـــمنذري في "الترغيـــب": (٣ / ٨٤ ـــ ٨٥)، وقال: ((رواهُ أحمد بإسناد جيد والبزار والطبرانِي في "الأوسط" وزاد: "ويـــزوجهن"))) سلـــسلة الأحاديـــث الصحيحة: (٣ / ٢٤ ـــ ٢٥) الــحديث رقم: (١٠٢٧) .

(٧) صحيح الترغيب والترهيب رقم: (١٩٧٥) وصـــحيح الأدب الـــمفرد رقم : (٧٨) وسلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (١٠٢٧) و رقم: (٢٦٧٩) .

صُـــحبتهُنَّ واتقـــى الله فـــيهنَّ فلــــهُ الـــجنة)[٨].

واتـه: هـيچ كەسـێك نـیـیـە سـێ كـچی هەبێت یان سێ خوشكی هەبێت، یان دوو كچی هەبێت یان دوو خوشكی هەبێت و بە چاكی هاوەڵێتیان بكات و لە ئاستیاندا لـە خوا بترسێت ئەوا بەهەشت بۆ ئەوە .

وفـــي رواية: **(فأدَّبــهُنَّ، وأحـــسنَ إليهنَّ، وزَوَّجهُنَّ، فلهُ الــجنة)[٩].**

واته : پـەروەردەیان بكـات و چـاكەیان لە گەڵدا بكـات و بیانـدات بـە شـوو ئـەوا بەهەشت بۆ ئەوە .

وعن عوف بن مالك ¡ أنَّ رسول الله ¢ قال:

(ما مِنْ مسلم يكون له ثلاث بنـــات فيُنفِق عليهن حتـــى يَبِنَّ أو يَـــمُتْنَ إلاَّ كُنَّ له حجاباً من النار، فقالت لـــه أمـــرأة : أو ابنتان؟ قال: أو ابنتان)[١٠].

واتـــه : هـیچ موسـڵمانێك نـیـیـە سـێ كـچی هــەبێت و نەفەقــەیان بــۆ بــدات و بەخێویان بكات تاوەكو شوو دەكەن یـان تاوەكو دەمـرن ئـیللا دەبنـە بەربەسـێتك بـۆی و دەیپــارێزن لــە ئــاگری دۆزەخ، ئافرەتێك ووتی: ئەگەر دوو كچیش بێـت؟ فەرمووی: ئەگەر دوو كچیش بێت .

وقال ابن الأثير في "النهاية" فـــي (مادة بَيَنَ): "من عال ثلاث بنات حـــتى يـــبن أو يـــمتن"، يَبِنَّ: بفتح الياء أي يتزوجنَ، يُقال: أبان فلانٌ بنتَـــه وبينها إذا زوَّجها ، وبانـــتْ هي إذا تزوجت، وكأنه من البين : البعد أي بَعُدَتْ عن بيت أبيها، ومنـــه الـــــحديث الآخر: "حتـــى بانوا أو ماتوا")[١١].

بە كـورتی واتـە: ووشـەی: (يَـبــــنَّ) مانـای ئەوەیـە: شـوو بكـات، چـونكە لـە بنەوادا ووشەی: (يَـبِــــنَّ) لـە ووشـەی (البيـــــــن)ەوە وەرگـیراوە، ووشـــەی (البیـن)ش بەرامبەرەكـەی: (البعد)ە واتـا

---

(٨) صحيح الترغيب والترهيب رقم: (١٩٧٣) .

(٩) صحيح لغيره قالهُ الألبانـــي فـــي "صحيح الترغيـــب والترهيب" رقم: (١٩٧٣) .

(١٠) صحيح الترغيب والترهيب رقم: (١٩٧٢) .

(١١) النهاية فـــي غريب الـــحديث : (١ / ١٧٥)، وقال ابن منظور فـــي "لسان العـــرب": (يقـــال للجاريـــة إذا تزوجت قد بانت وهُنَّ قد بِن إذا تزوجنَ ، وبَيَنَ فلانٌ بنتـــه وأبانـــها إذا زوَّجها وصارت إلى زوجها ، وبانتْ هـــي إذا تزوجت وكأنه من البئر البعيدة أي بعدت عن بيـــت أبيها، وفـــي الـــحديث: "من عال ثلاث بنات حـــتى يـــبن أو يـــمتن" يَبـــنَ بفتح الياء أي يتـــزوجن، وفي الــــحديث الآخر: "حتـــى بانوا أو ماتوا") (١٣ / ٦٤) .

دووری، چونکە کچ بە شووکردنی لەماڵی باوکی دوور دەکەوێتەوە .

وقال طحب العون الـمعبود : (حتى بانوا أي إلى أنْ كبروا وحصلت لهم الإبانة أو وصلوا إلى مرتبة كمالهم ...

واتە: بەخێویان بکات تاوەکو گەورە دەبن و دەگەنە ئاستێك شتیان لە لا ڕوون بێت یان تاوەکو پێ دەگەن و دەگەنە ئاستی کامڵ بوون ...

وقال الشارح: أي حتى فضلوا وزا دوا قوةً وعقلاً واستقلوا بأمرهم، من البون وهو الفضل والمزية كذا قال القاري ، وقال في "النهاية": [نقل قول ابن الأثير]، انتهى)(١٢).

واتە: تاوەکو چاك پێدەگەن و هێز و توانا و عەقڵ و ژیریان گەشە و زیاد دەکات و بتوانن سەربەخۆ بن لە ئیش و کاری خۆیاندا، چونکە ووشەی (بَيَنَ) لە ووشەی (البون)ەوە وەرگیراوە کە بریتی‌یە لە چاکێتی و هەڵکەتوویەتی ...

کورتەی مەبەست لەم فەرموودەیەدا ئەوەیە: ئەگەر کچان بەخێوبکرێن تاوەکو گەورە دەبن و دەگەنە ئاستێك شتیان لە لا ڕوون بێت یان تاوەکو پێ دەگەن و دەگەنە ئاستی کامڵ بوون ... یان تاوەکو چاك پێدەگەن و هێز و توانا و عەقڵ و ژیریان گەشە و زیاد دەکات و بتوانن سەربەخۆ بن لە ئیش و کاری خۆیاندا و ئەنجا بدرێن بە شوو، یان بەخێوبکرێن تاوەکو دەمرن ئەوا دەبنە بەربەست و پارێزەر لە ئاگری دۆزەخ .

وعن أنس بن مالك ¡ قال: قال رسول الله ¢ :

(من كُنَّ له ثلاث بنات أو ثلاث أخوات، فاتقى الله ، وأقام عليهنَّ كان معي في الجنة هكذا، وأومأ بالسَّبابة والوُسطى)(١٣).

واتە: هەر کەسێك سێ کچی هەبێت یان سێ خوشکی هەبێت و لە خوا بترسێت لە ئاستیاندا و خۆپارێزی بکات لە ستەم لێکردنیان و سەرپەرشتیان بکات و بەخێویان بکات ئەوا ئەو کەسە لەگەڵ مندایە لە بەهەشتدا وەکو ئەمە و ئاماژەی کرد بۆ پەنجەی شایەتمان و پەنجەی ناوەڕاستی .

(١٢) عون المعبود شرح سنن أبي داود: (٤١/١٤) .

(١٣) سلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (٢٩٥) .

وعن أنس بن مالك ¡ قال: قال رسول الله ¢ :

(من عال ابنتين أو ثلاث بنات أو أختين أو ثلاث أخوات حتى يَمُتْنَ (وفي رواية: يَبِنَّ وفي أخرى : يَبْلُغْنَ) أو يَموتَ عنهنَّ ، كنتُ أنا وهو كهاتين، وأشار بأصبعيه السَّبابة والوُسطى)[١٤].

واته: هەر کەسێك دوو کچ یان سێ کچ یان دوو خوشك یان سێ خوشکی بەخێو بکات تاوەکو دەمرن (لە ریوایەتێکی تردا: تاوەکو شوو دەکەن، وە لە یەکێکی تردا: تاوەکو پێدەکەن و باڵغ دەبن) یان تاوەکو ئەو کەسە خۆی دەمرێت و بە جێیان دەهێڵێت ، ئەوا من و ئەو لە بەهەشتدا پێکەوە ئاوەهاین و ئاماژەی کرد بۆ پەنجەی شایەتمان و پەنجەی ناوەڕاستی .

هەروەها زانای بەناوبانگ و پێشەوا و فەرموودەناسی ئەهلی سوننە (ئیمامی مُسلِم) لە کتێبی (صحیح مسلم)دا فەرموویەتی:

(باب فضل الإحسان إلى البنات)

(فەزڵ و گەورەیی چاکەکاری لەگەڵ کچاندا)

وعن عائشة زوج النبي ¢ قالت: جاءتني امرأة ومعها ابنتان لها ، فسألتني فلم تجد عندي غير تمرةٍ واحدةٍ فأعطيتها إيا ها فأخذتها فقسمتها بين ابنتيها، ولم تأكل منها شيئاً، ثُمَّ قامتْ فخرجتْ وابنتاها، فدخل عليَّ النبي ¢ فحدثته حديثها، فقال النبي ¢ :

من ابتُلِيَ من البنات بشيءٍ فأحسنَ إليهنَّ كُنَّ له سِتراً من النار)[١٥].

واتە: عائیشەی خێزانی پێغەمبەر ¢ فەرمووی: ئافرەتێك هات بۆلام و دوو کچی خۆیشی لە گەڵدا بوو، ئەنجا داوای لێم کرد و هیچی لە لام دەست نەکەوت جگە لە یەك دەنکە خورما نەبێت، منیش ئەو دەنکە خورمایەم پێدا و ئەویش وەریگرت و ئەنجا بەشی کرد لە نێوان هەردووکیاندا، و خۆی هیچ شتێکی لێ نەخوارد، پاشان هەستا و خۆی و دوو کچەکەی دەرچوون و ڕۆیشتن، ئەنجا پێغەمبەر ¢ هاتە ژوورەوە بۆ لام و

(١٤) سلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (٢٩٦) .

(١٥) صحيح مسلم رقم: (٢٦٢٩) .

منیش باسی ئەو ئافرەتەم بۆ گێڕایەوە، ئەنجا لە بەر ئەمە پێغەمبەر ﷺ فەرمووی: هەر کەسێك تاقیکرایەوە بە شتێك لە کچان و چاکەکار بوو لە گەڵیانا ئەوا دەبنە بەربەست و پارێزەر بووی لە ئاگر.

قال الإمام النووي : (قوله ﷺ : "مَنْ ابتُلِيَ من البنات بشيءٍ " إنَّما سمَّاهُ ابتلاءً لأنَّ الناسَ يكرهونهنَّ في العادة، قال الله تعالى:

﴿وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالأُنثَى ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ﴾)[١٦].

واتە: مەبەست بە فەرموودەکەی پێغەمبەر ﷺ : "هەر کەسێك تاقیکرایەوە بە شتێك لە کچان" لەبەر ئەوە بە تاقیکردنەوە ناوی بردووە چونکە داب و نەرێتی ـ نەفامی – خەڵك وایە حەزیان لە کچ نییە و کچیان پێ ناخۆشە، خوای پایە بەرز فەرموویەتی: ئەگەر موژدەی لە دایك بوونی کچ بدرایە بە یەکێك لە بێباوەڕەکان ئەوا ڕووی ڕەش هەڵدەگەڕا لە غەمباری و شەرمەزاریدا و ڕق و قینی خۆیی بەرامبەر بە ژنەکەی دەخواردەوە .

وعن عائشة (رضي الله عنها) أنَّها قالت: (جاءتني مسكينة تَحمِلُ ابنتين لها، فأطعمتها ثلاثُ تمراتٍ ، فأعطتْ كُلَّ واحدةٍ منهما تمرةً ، ورفعتْ إلى فِيها تمرةً لتأكلها، فاستطعمتها ابنتاها، فشقَّتْ التمرةَ التي كانت تُريدُ أنْ تأكلها بينهما، فأعجبني شأنها ،فذكرتُ الذي صنعتْ لرسول الله ﷺ فقال: **إنَّ اللهَ قد أوجبَ لها بها الجنة أو أعتقها بها من النار)[١٧].**

واتە: عائیشە فەرمووی: ئافرەتێکی هەژار هات بۆلام و دوو کچی هەڵگرتبوو، منیش سێ دەنکە خورمام پێدا، ئەویش هەر کچێك و دەنکە خورمایەکی پێدا، و دەنکە خورماکەی تری بەرز کردەوە بۆ دەمی بۆ ئەوەی بیخوات، جا دوو کچەکەی داوای ئەو خورمایەشیان کرد، ئەویش ئەو خورمایەی کە خۆی ویستی بیخوات لەت کرد و بەشی کرد لە نێوانیاندا، منیش سەرم سوڕما لەم

(١٦) شرح صحيح مسلم: (٨ / ٢٢٨) .

(١٧) صحيح مسلم رقم: (٢٦٣٠) .

هەڵوێستەی، و ئەنجا ئەو کارەی ئەو ئافرەتەم باس کرد بۆ پێغەمبەری خوا ﷺ ئەویش فەرمووی: خوای پەروەردگار بەو کارەی بەهەشتی بۆ مسۆگەر کرد یان فەرمووی: خوای پەروەردگار بەو کارەی ڕزگار و ئازادی کرد لە ئاگر .

وعن أنس بن مالك ‹ قال: قال رسول الله ﷺ: **(من عالَ جاريتين حتى تُدركا دخلتُ الجنة أنا وهو كهاتين وأشار بإصبعه السبابة والوسطى)**[١٨].

وفي روايةٍ: **(من عال جاريتين حتى تبلغا، دخلتُ أنا وهو الجنة كهاتين وأشار بأصبعيه السبابة والتي تليها)**[١٩].

واتە: هەر کەسێك دوو کچ بەخێو بکات تاوەکو پێدەگەن و باڵغ دەبن ئەوا من و ئەو پێکەوە دەچینە بەهەشتەوە وەکو ئەمە، و ئاماژەی کرد بۆ پەنجەی شایەتمان و پەنجەی ناوەڕاستی .

قال الإمام النووي: **(في هذه** الأحاديث فضل الإحسان إلى البنات والنفقة عليهنَّ والصبر عليهنَّ وعلى سائر أمورهنَّ**)**[٢٠].

واتە: ئەم فەرموودانە بەڵگەن بۆ: فەزڵ و گەورەیی چاکەکاری لەگەڵ کچان و نەفەقە کردنیان و ئارامگرتن بەرامبەریان لە سەر هەموو پێداویستی و ئیش و کارەکانیان.

ئا ئەمەیە هەڵویستی ئیسلام و پێغەمبەری ئیسلام ﷺ بەرامبەر بە کچان و خوشکان .

بەڵام ئەوانەی کە بانگەشەی (مافی ئافرەت) دەکەن تاوەکو ئێستا نەیانتوانیوە تەنها دانەیەك لەم مافانەش بۆ کچان و خوشکان دابین بکەن!

بەڵکو ئەوان دەیانەوێت کچان و خوشکان ببن بە ئامێر و کەرەستەی پارە و پووڵ پەیدا کردن بۆ خۆڕازاندەوەی خۆیان بە مەبەست لە دەست دانی کەسایەتی و شەرەف و ناموسی ئافرەتان و لە هەمان کاتیشدا

(١٨) صحيح الجامع الصغير رقم: (٣٦٩١) وصحيح الأدب المفرد رقم: (٨٩٤) وسلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (١١٢٠) .

(١٩) صحيح مسلم رقم: (٢٦٣١) وسلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (٢٩٧) .

(٢٠) شرح صحيح مسلم: (٨ / ٢٢٨) .

سەرلێشێوان و ڕووخانی توانا و ویستی کوڕان بە هۆی ئەوانەوە ! ! !

*** نارەزایی دەربڕین بە لەدایک بوونی کچان خەصڵەتێکی جاهیلانەیە و دیاردەیەکی سەردەمی نەفامی کۆن و ئێستایشە :**

جا لە بەر ئەمە پێغەمبەری خوا ¢ بە ڕاشکاوی دیاردەی (حەز نەکردن لە کچان)ی قەدەغە کردووە ! نەك هەر ئەوەندە بەڵکو (کچان)ی بە دڵخۆشکار و سەنگین و خاوەن بەها ناساندووە:

عن عقبة بن عامر وعائشة (رضي الله عنهما) عن النبي ¢ قال:

(لا تَكْرَهُوا البنات، فإنَّهُنَّ المُؤنسات الغاليات)[٢١].

واتە: ناحەز و بێزار مەبن لە کچان، چونکە کچان دڵخۆشکار و سەنگین و خاوەن بەهان .

وە ئەو دیاردە ستەمکارانەیە لە چەندین ئایەتی قورئانی پیرۆزدا ناوزەند کراوە و بە ڕاشکاوی باس لەوە دەکات کە ئەمە سیفەتێکی کافر و بێباوەڕەکانە .

جا بۆ ڕاوەستان لە سەر ئەو ئایەتانە بگەڕێرەوە بۆ کتێبی: (**لە دایك بوونی کچان و سەرهەڵدانەوەی خەصڵەتێکی سەردەمی نەفامی و جاهلی**) ...

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.

(٢١) سلسلة الأحاديث الصحيحة رقم: (٣٢٠٦) .